

Til lovforslag nr. L 147. Betænkning afgivet af Retsudvalget den 10. maj 1990

Betænkning

over

Forslag til lov om krigsmateriel m.v.

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til justitsministeren, som denne har besvaret skriftligt.

Der er af justitsministeren og af nogle mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Det Radikale Venstres, Centrum-Demokraternes og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af justitsministeren og det af Fremskridtspartiet under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Mindretallet har følgende bemærkninger til Socialdemokratiets ændringsforslag:

Forslag om forbud mod våbentransporter har med et negativt resultat flere gange været gennemdrøftet i Folketinget og Retsudvalget. Det er flertallets opfattelse, at et ensidigt dansk initiativ til at lovregulere på dette område ikke vil få nogen betydning, idet der til stadighed på verdensmarkedet vil være rigelig kapacitet, og intensiteten af våbentransporter vil derfor ikke blive påvirket. Det bemærkes i den forbindelse, at den danske skibstonnage alene udgør én procent af verdens skibstonnage.

Hertil kommer de uheldige afledede virkninger for den danske handelsflåde, der må befrygtes at miste ordrer, der intet har med våbentransport at gøre.

Et forbud mod våbentransporter mellem tredjelande som beskrevet vil i realiteten ikke kunne håndhæves fra dansk side, da det ikke vil være muligt at foretage de nødvendige kontrolforanstaltninger, da genstandene befinder sig uden for Danmark. Ved eksport af våben fra Danmark (våbenlovens § 6) er det muligt på stedet, i virksomheden, ved toldstederne m.v. at foretage en umiddelbar kontrol, hvilket imidlertid ikke er tilfældet ved transport af våben mellem tredjelande.

Det er mindretallets opfattelse, at det forbud mod våbentransporter, som Socialdemokratiets ændringsforslag lægger op til, vil medføre de ovenfor skitserede ulemper uden at påvirke den internationale våbentransport og uden at yde bistand til kampen mod interne mafiaer eller narkokarteller.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet og det af justitsministeren stillede ændringsforslag og vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til de af Socialistisk Folkeparti stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1, 3-8 og 11 stillede ændringsforslag.

Mindretallet udtaler følgende:

Mens den sikkerhedspolitiske situation i Europa er under radikal forandring, fortsætter justitsministeren tilsyneladende uanfægtet sine bestræbelser på at sikre dansk krigsmaterielproduktion en plads i det internationale våbensamarbejde. Dette kunne til nød forstås, da lovforslaget blev fremsat første gang den 11. november 1987. At udviklingen siden helt åbenbart har dokumenteret, at behovet for modernisering af finansieringen af krigsmaterielproduktionen ikke er til stede overhovedet, anfægter ikke regeringen. Mindretallet har derfor stillet ændringsforslag om, at adgangen til udenlandsk indflydelse i form af kapital og ledelsesrepræsentation udgår af lovforslaget.

Derudover har mindretallet ikke ønsket, at justitsministeren skal have bemyndigelse til at sætte lovens bestemmelser ud af kraft, såfremt der er tale om mindre omfattende produktion m.v., jf. lovforslagets § 14, som det derfor foreslås at lade udgå.

Et *fjerde mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af Fremskridtspartiet og det af justitsministeren stillede ændringsforslag.

Fremskridtspartiet finder, at der på trods af de uheldige paragraffer (16 og 17) i lovforslaget er nogle positive nyheder og forbedringer i lovforslaget, f.eks. ændringerne vedrørende tilladelse til, at virksomheder, hvor selskabskapitalen er 40 pct. udenlandsk, nu også kan producere krigsmateriel.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

Ny paragraf

1) Efter § 2 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. På dansk ejede eller dansk indregistrerede skibe eller luftfartøjer må der ikke uden justitsministerens tilladelse transporteres krigsmateriel til krigsførende lande eller i tilfælde, hvor modtageren af lasten ikke er et fremmed lands regering.«

Til § 5

Af et *mindretal* (FP), tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, RV, CD og KRF) samt af *justitsministeren*:

2) I 1. pkt. udgår ordet »prokurister«, og i stedet indsættes: »tegningsberettigede medarbejdere«.

Af et *mindretal* (SF):

3) I 2. pkt. udgår ordene »Mindst 80 pct. af«.

Til § 6

4) I stk. 1 udgår i 1. pkt. ordene »mindst 60 pct. af«.

5) I stk. 1 udgår 2. pkt.

6) Stk. 2 udgår.

Stk. 3 bliver herefter stk. 2.

Til § 14

7) Paragraffen udgår.

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

Til § 15

8) Efter stk. 2 indsættes som nyt stykke:

»Stk. 3. Overtrædelse af § 01 straffes med bøde, hæfte eller fængsel i indtil 2 år.«

Stk. 3-4 bliver herefter stk. 4-5.

Af et *mindretal* (FP):

Til § 16

9) Paragraffen udgår.

Til § 17

10) Paragraffen udgår.

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 19

11) I *stk. 1* ændres datoen »den 1. april 1990« til: »den 1. oktober 1990«.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 8

Forbudet tilsigter især at være en hjælp for regeringer, der må kæmpe mod interne mafiaer, narkotikakarteller eller lignende, og som har appelleret blandt andet til Danmark for at få vor bistand til den kamp.

Med hensyn til muligheden for at kontrollere et sådant forbud henvises til, at problemerne herved ikke vil være større, end når det f.eks. drejer sig om kravene til sikkerhed, miljø m.v. til søs.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er af redaktionel karakter og er begrundet i et ønske om at modernisere sprogbrugen i lovtæksten. »Tegningsberettigede medarbejdere« omfatter prsoner, der er meddelt prokura i henhold til firmaloven.

Til nr. 3-7

Der henvises til mindretallets betækningsbidrag.

Til nr. 9

Fremskridtspartiet finder det meget urimeligt og helt uoverskueligt, at en arbejdssky person kan misbruge reglerne i loven om krigsmateriel til at nægte at påtage sig et tilbudt arbejde og alligevel kan anses for at have angivet en fyldestgørende grund til at undlade at overtage et

sådant arbejde eller at ophøre med at arbejde på en virksomhed, blot fordi pågældende mener, at virksomheden er begyndt at konstruere komponenter, der vil kunne anvendes som krigsmateriel.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at justitsministeren i sine bemærkninger til § 1, stk. 1, i lovforslaget skriver:

»Krigsmaterielbegrebet omfatter alle fysiske ting bortset fra levnedsmidler, men ikke know-how og lignende immaterielle produkter«.

Da krigsmateriel, og specielt det under § 1, stk. 1, nr. 5, nævnte, vil kunne være så at sige alt lige fra fjernstyrede legetøjsbiler til filtsåler til indlæg i gummistøvler, så vil afgrænsningsspørgsmålet i forbindelse med arbejdsvægning blive uhyre vanskeligt, og en arbejdsvægning fra en arbejdssky person vil således skulle bedømmes ud fra et vilkårligt skøn.

Til nr. 10

Ændringsforslaget er afledt af ændringsforslag nr. 9. Fremskridtspartiet finder i øvrigt, at det er helt uhyrligt, at f.eks. en arbejdssky persons helt urimelige arbejdsvægning skal indhyles i et tågeslø af tavhedspligt, der betyder, at arbejdsformidlingen end ikke kan oplyse grunden til den helt urimelige arbejdsnedlæggelse med henvisning til reglerne i straffelovens § 152 om tavhedspligt.

Til nr. 11

Ændringsforslaget er begrundet med, at den oprindeligt foreslåede ikrafttrædelsesdato er passeret.

Grethe Fenger Møller (KF) fmd. Fischer (KF) Helge Adam Møller (KF)

Elsbeth Kock-Petersen (V) Inge Dahl-Sørensen (V) Knud Lind (FP) Kirsten Lee (RV)

Nør Christensen (CD) Inger Stilling Pedersen (KRF) Erling Christensen (S)

Ole Espersen (S) Søren Hansen (S) Torben Lund (S) Lissa Mathiasen (S)

Carsten Andersen (SF) Leif Hermann (SF) Ebba Strange (SF) nfmd.